

Roskilde d. 6.11.2012

Referat af møde i Vikingskibsmuseets bestyrelse

Mandag d. 5. november 2012 kl. 8.30 – 12.30 (dagsorden frem til kl. 11.30, derefter frokost)

Mødet afholdtes i museets administrationsbygning, Vindeboder 12, mødelokalet 1. sal.

Tilstede: Borgmester Joy Mogensen (formand)
Tidl. Departementschef Leo Bjørnskov (næstformand)
Direktør Gurli Martinussen
Direktør Lars Fredsted (fra kl. 10)

Økonomichef Claus Christiansen
Museumsdirektør Tinna Damgård-Sørensen

Pkt. 1 Godkendelse af Dagsorden

1. Godkendelse af dagsorden
2. Meddelelser fra formanden
3. Godkendelse og underskrift af referat af møde d. 30. april 2012
4. Økonomi i forhold til budget samt forventet årsregnskab 2012
5. Budget og arbejdsplan 2013
6. Strategiarbejde: Ny Nordisk Vikingemad
7. Strategiarbejde: Restaurering, modernisering og udbygning af Vikingskibshallen
8. Strategiarbejde: Bestyrelsens arbejde
9. Evt

Beslutning

Dagsordenen blev godkendt

Pkt. 2 Meddelelser fra formanden

Orientering

Der har været afholdt – og er fortsat planer om at afholde – møde med folketingspolitikere om museets udfordringer. Herudover er det aftalt, at Økonomiudvalget (Roskilde kommune) afholder møde på museet d. 12. december.

Sydkoreas premierminister Kim Hwangsik besøgte museet den 9. oktober.

Museets årlige julereception afholdes mandag den 3. december kl. 14 – 17.

Pkt. 3 Godkendelse og underskrift af referat af møde d. 30. april 2012

Bilag 1: Referat af møde den 30. april 2012

Orientering

Der er ikke indkommet bemærkninger til referatet.

Beslutning

Referatet blev godkendt og underskrevet

Pkt. 4 Økonomi i forhold til budget samt forventet årsregnskab 2012

Bilag 2: Besøgs- og omsætningsstatistik

Orientering

Museets økonomi holder sig inden for budgetrammen, og det forventes, at museet kommer ud af året med et resultat tæt på 0.

Den samlede omsætning i besøgs- og omsætningsstatistikken

Den samlede omsætning for de områder, der optræder i besøgs- og omsætningsstatistikken, er budgetteret til kr. 12.501.381. Ved udgangen af september måned var omsætningen kr. 330.679 større end budgetteret for perioden.

Besøgstal

Budget 2012 er baseret på en forventning om 118.000 gæster. Ved udgangen af september måned var vi bagud med 3.288 gæster.

Det afspejler et fald indenfor grupperne skolebørn (-2.827), gratister (- 1.696) og sejlads gratister (- 1.436), men modregnes at en stigning i voksne (+ 3.035) og voksne i grupper (+ 996).

Entré

Der er budgetteret med en samlet entréindtægt på kr. 5.975.000 i 2012. Ved udgangen af september var entréindtægten kr. 561.337 større end budgetteret for perioden. Det afspejler den faktiske fordeling af besøgsgrupper. Besøgstallet har været stagnerende i oktober måned. Det forventes derfor, at entréindtægten vil udligne sig hen over efterårs- og vintermånederne, så resultatet ved årets udgang svarer til forventningerne i budgettet.

Omvisninger

Der er budgetteret med en samlet omsætning for omvisninger på kr. 148.360. Ved udgangen af september var omsætningen kr. 14.360 større end budgetteret for perioden.

Sejladser

Der er budgetteret med kr. 1.383.527 for sejladser i 2012. Ved udgangen af september var der omsat for kr. 1.164.263, hvilket er 216.441 mindre end budgetteret for perioden. Sæsonen er afsluttet pr. 30. september og der er nedgang på skolesejladser (- 1.303

deltagere) og på gruppesejladser (-778 deltagere). Nedgangen opvejes delvist af en stigning i turistsejladser (+ 881 deltagere). Netto har der været en tilbagegang på 1.200 deltagere eller cirka 12 %. Årsagen er primært, at folkeskolen ikke har midler til ekskursioner, og at firmaerne (grupper) er præget af stagnation. Dog er der altså flere enkeltbesøgende turister, der gerne vil opleve vores sejladser.

Museumsbutik

Der er budgetteret med en samlet omsætning i butik og café på kr. 4.300.000. Ved udgangen af september var omsætningen kr. 39.219 større end budgetteret for perioden.

Lokaleudlejning og konferencer

Der er budgetteret med kr. 200.000 for udlejning af lokaler og konferencer i 2012. Ved udgangen af september var der omsat for kr. 2.800, hvilket er 116.060 mindre end budgetteret for perioden. Den manglende omsætning skyldes dels, at museet på grund af forskydninger i personalestaben ikke har kunnet gennemføre den planlagte salgsindsats, dels at der fortsat er stagnation i de virksomheder, der lejer lokaler og faciliteter.

Skoleundervisningsforløb

Der er budgetteret med kr. 202.350 for skoleundervisningsforløb i 2012. Ved udgangen af september var der omsat for kr. 134.700, hvilket er 39.357 mindre end budgetteret for perioden. Den faldende omsætning afspejles også i antallet af skolebørn, der har besøgt museet.

Markedsbod og publikumsværksteder

Der er budgetteret med en samlet omsætning på kr. 267.144 i markedsbod og publikumsværksteder. Ved udgangen af september måned var omsætningen kr. 84.401 større end budgetteret for perioden. Det afspejler primært de særlige aktiviteter, der blev gennemført i forbindelse med sejladser med Havhingsten og deltagelse ved OL i London.

Beslutning

Bestyrelsen var tilfreds med den økonomiske udvikling, og tog orientering om økonomi i forhold til budget samt forventet årsregnskab 2012 til efterretning.

Pkt. 5 Budget og arbejdsplan 2013

Bilag 3: a. Budget 2013

b. Kommentar til budget 2013

Orientering

Museets budget 2013 er udarbejdet på grundlag af regnskabstal 2011, forventet resultat for 2012 samt en beregning af forventede omkostninger i 2013. Lønoms-kostninger er fremskrevet med 2 %, mens omkostninger er beregnet med udgangspunkt i 2012 niveau.

Det fremlagte budget er et rammebudget i den forstand, at der endnu ikke er foretaget detaljerede beregninger på alle poster – beregningerne forventes imidlertid ikke at ændre den samlede budgetramme, med der kan blive tale om at flytte posteringer.

De offentlige tilskud er endnu ikke udmeldt, hvorfor budgettet er udarbejdet med en forventning om, at de eksisterende tilskud fastholdes.

Budgettet er udarbejdet med en forventning om 113.000 betalende gæster – og med en øget entrépris (se budgetkommentar).

I budgettet er der bl.a. afsat midler til følgende større projekter:

- Verden i Vikingetiden. Forsknings- og udstillingsprojekt. Projektet omfatter bl.a. afholdelse af konference i 2013; særudstilling og katalog i 2014; videreførelse af projektet i 2015 bl.a. med henblik på at forberedelse af ny udstilling i fremtidens museum.
- Sejlads med Havhingsten 2013. Forudsætter bl.a. opslutning fra frivillig besætning og eksterne økonomiske bidrag.
- Videreførelse af Ny Nordisk Vikingemad med ombygning af café på museumsøen.

Se i øvrigt bilag vedrørende arbejdsplan for undersøgelser, forskning og udstilling.

Kulturstyrelsen er i færd med at gennemføre en international evaluering af marinarkæologien; det vides endnu ikke, om evalueringen får konsekvenser for denne opgave.

Nationalmuseet har opsagt kontrakten vedr. marinarkæologisk arbejde pr. 31.12.2013.

Kontrakten genforhandles med henblik på videreførelse; ændringer i kontrakten får først konsekvens for 2014 budgettet.

Beslutning

Bestyrelsen godkendte budget og arbejdsplan for 2013 – herunder også den foreslåede prisstigning på entré.

Joy Mogensen undersøger, om museets tilskud påvirkes af kommunens beslutning om at indarbejde 1 % produktivitetsstigning (= besparelse) i de kommunale budgetter. Joy melder tilbage.

Bestyrelsen orienteres om resultatet af den internationale evaluering af marinarkæologien, når den foreligger.

Pkt. 6 Strategiarbejde: Ny Nordisk Vikingemad

Orientering

Bestyrelsen har udpeget "Ny Nordisk Vikingemad" som strategisk satsningsområde. Projektet udvikler sig godt, og fortsættes ind i 2013. Status for projektet er:

Aktiviteter 2012

- 1) *"En bid af historien"*. Museet deltager i Kulturstyrelsens projekt "En bid af historien". Zonen for madkultur støtter udviklingsarbejdet med kr. 100.000.
 - Ny Nordisk Vikingemad bliver central case i Zonen for Madkulturs anbefalinger til Kulturstyrelsen og Erhvervsstyrelsen om kulturinstitutioners arbejde med måltidet.

- 2) *Udvikling af frokostkoncept*. Projektet har et samlet budget på kr. 600.000, og modtager støtte fra Region Sjælland og Zonen for Madkultur (Vikingskibsmuseet og Restaurant Snekken dækker ca. halvdelen af budgettet via lønmidler). Projektet er under afslutning med evaluering, afholdelse af viden-delingsdag, print af brandbook, vurdering af forretningspotentiale og rapport til region Sjælland. Foreløbigt resultat:
 - Frokostkoncept udviklet og testet i museets café.
 - Fælles billetter til Snekken og Vikingskibsmuseet.
 - Samarbejder med Hotel- og Restaurantskolen, Slagteriskolen og KU.
 - Udvikling af fælles brandbook til personale og samarbejdspartnere.

- 3) *Restaurant Snekken* har siden 2. januar 2012 udviklet sit køkken efter principperne for Ny Nordisk Vikingemad.
 - Menukort med historier om vikingetiden.
 - Nyt design i restaurant.
 - Take away med frokostkoncept.
 - Serveringer til grupper, virksomheder, konferencer og mad ud af huset.

- 4) *Andre aktiviteter*
 - Ny Nordisk Vikingemad indgik som særligt arrangement i forbindelse med Havhingstens besøg på Samsø. FOOD sponsorerede i den forbindelse kr. 25.000 til River Cottage besøg. Samsø Turist og erhvervsråd betalte selve gildet.
 - Ny Nordisk Vikingemad er promoveret ved OL i London. Zonen for Madkultur støttede arrangementet med kr. 25.000
 - Løbende henvendelser om deltagelse i madfestivals som Copenhagen Cooking, FOOD festival og Nordic Taste.
 - Regional Madkultur, Slagteriskolen er initiativtager til at udvikle en vikingepølse under label Ny Nordisk Vikingemad.

- 5) *Markedsføring af Ny Nordisk Vikingemad*
 - Tv-programmer, nationale som internationale: Ramasjang, Alletiders historie på P1 (DR1), optagelser til Kålkællingerne (DR2) og BNC.
 - River Cottage laver en film om madprojekt og Havhingsten på Samsø (vises ved

udgangen af 2012) (600.000 brugere af website).

- Politiken og Sjællandske blade har bragt artikler flere gange.
- Presselancering i London i forbindelse med OL.
- Foredrag i Danmark, Sverige og Norge.
- Fødevarerminister ved søsætningen af Skjoldungen.

Foreløbig effekt

Der arbejdes med en egentlig evaluering af projektet. Den foreløbige vurdering af effekten for henholdsvis Vikingskibsmuseet og restaurant Snekker er:

1) *Vikingskibsmuseet:*

- synlighed
- henvendelser fra nye partnere
- et nyt produkt, der kan tilbydes i forbindelse med grupperes besøg, foredrag og events

2) *Restaurant Snekken:*

- Virksomheder kommer, fordi det er en ny måde at vise deres gæster Danmark
- antallet af museumsgæster, der også besøger restauranten, er næsten fordoblet

Plan for videreudvikling af konceptet

- 1) *Ombygning og nyindretning af café på museumsøen 2013.* Museet har afsat økonomi i budgettet til videreudvikling af Ny Nordisk Vikingemad konceptet, og til ombygning og nyindretning af caféen på museumsøen. Tanken er at indrette nyt køkken og faciliteter til anretning af mad, og at indrette det store lokale til egentlig café (så lokalet ikke, som hidtil, skal anvendes til både undervisning og café).
- 2) *Uddannelse:* Restaurant Snekken vil i gang med at uddanne personalet, så de kan præsentere konceptet på en kvalificeret måde. Museets cafépersonale vil indgå i uddannelsesforløbet.
 - Zonen for madkultur har bevilget kr. 30.000 til uddannelsesformål.Snekken vil desuden gerne have flere konferencer og har en strategi med at få flere grupper og virksomheder ind. Snekken vurderer, at konceptet for alvor slår igennem om 3-4 år og vil være stærkt om 10 år.
- 3) *Undervisning.* Madhistoriker Bi Skaarup vil tale for udvikling af skoleprojekt på Vikingskibsmuseet på Madkulturen, samt vil tale for at inkludere Vikingskibsmuseet i projekt om mad for skolebørn.
- 4) *Drikkevarer.* Det overvejes, om vi i samarbejde med Restaurant Snekken kan brygge vores egen øl, mjød, cider og saft. Tanken er at etablere et lille bryggeri i det sydlige skur ved siden af Snekken, og sætte glas i siden, så man kan se ind, når man går forbi. Snekken vil få ansvar for brygningen.

Beslutning

Bestyrelsen var tilfreds med projektets udvikling, og godkendte planerne for videreudvikling af projektet.

Pkt. 7 Strategiarbejde: Restaurering, modernisering og udbygning af Vikingskibshallen

Bilag 4: Proces for afklaring af mulighedsrummet v. restaurering, modernisering og udbygning af Vikingskibshallen

Orientering

Vikingskibsmuseet skrev i februar 2012 til Kulturstyrelsen med ønske om at indlede en dialog om rammerne for det videre arbejde med Vikingskibshallens restaurering, modernisering og udbygning.

På den baggrund blev der igangsat en proces med deltagelse af museet, Kulturstyrelsen og Roskilde Kommune. Processen skal afklare behov og muligheder for en om- og udbygning af Vikingskibshallen.

Processen skal resultere i et prospekt med beskrivelse af et eller flere scenarier, som tilgodeser museets behov, og som på forhånd er afklaret med Kulturstyrelsen i relation til fredningssyn, og med Roskilde Kommune i relation til lokalplanhensyn. Prospektet skal primært rette sig mod fonde og politikere, sekundært mod offentlighed og presse.

Som led i processen skal der bl.a. ske en:

- kortlægning af museets behov for lokaler og faciliteter i relation til den fremtidige udvikling som et levende, internationalt og økonomisk bæredygtigt museum, hvor Vikingskibshallen fremstår centralt i museumsoplevelsen (herunder adgangsforhold og publikumsfaciliteter, rammer for forskningsformidling, udvikling af forretningsområder mv)
- afklaring af mulige byggefelter og deres placering
- afklaring af hvilke ændringer, der kan gennemføres på og i Vikingskibshallen inden for rammerne af fredningen
- vurdering af finansieringsmuligheder

Procesgruppen er foreløbig nået til *enighed* om følgende vigtige punkter:

- Vikingskibshallens konstruktioner og overflader samt det centrale udstillingsrum er *bærende fredningsværdier*, der ikke kan røres
- Vikingskibshallens gavlrum, kontorer og kælderrum er *sekundære rum*, der kan ombygges. Man kan altså i et vist omfang ændre funktioner og rummeligheder inden for rammerne af den eksisterende fredning
- Græsplænen foran Vikingskibshallen kan med fordel bearbejdes landskabsmæssigt f.eks. ved at trække vand ind foran museet og etablere et oplevelsesrigt strandengsmiljø evt. med mindre, lette bygninger.
- Erik Christian Sørensens oprindelige idé om at opføre en udsigtsbro fra Vikingskibshallen ud i fjorden bør realiseres
- Der skal etableres en ny ankomstbygning/besøgscenter med direkte adgang til et veldefineret betalingsområde – placingsmuligheder undersøges
- Åbenhed og sammenhængen med by og havn skal bevares som væsentlige kvaliteter i området – herunder offentlighedens adgang til kysten

Procesgruppen har drøftet en række principielle planløsninger og *scenarier*. En nærmere afgrænsning og prioritering afventer en analyse af:

- Museets arealbehov til eksisterende og nye funktioner

- Økonomisk bæredygtighed ved forskellige scenarier og modeller for entrébetaling
- Interesse for fonde

Processen forventes ifølge tidsplanen afsluttet den 10. december. Da det har vist sig vanskeligere end forventet at udarbejde de økonomisk bæredygtigheds analyser har det imidlertid været nødvendigt at aflyse de planlagte møder primo november. Der kan derfor blive behov for at udvide arbejdsperioden med et ekstra mødepar (i henholdsvis procesgruppe og følgegruppe).

Rammerne for processen er beskrevet mere detaljeret i bilag.
Tinna Damgård-Sørensen orienterer på mødet.

Beslutning

Bestyrelsen tog den givne orientering til efterretning, og drøftede problemstillingerne i det beskrevne mulighedsrum – herunder indholdet i det fremtidige museum.
Bestyrelsen holdes orienteret om den videre proces.

Pkt. 8 Strategiarbejde: Bestyrelsens arbejde

- Bilag 5:
- a. Oplæg til drøftelse af bestyrelsens sammensætning, arbejde mv.
 - b. Bestyrelsens forretningsorden
 - c. God ledelse i selvejende kulturinstitutioner

Orientering

Bestyrelsen besluttede på sidste møde at drøfte bestyrelsens fremtidige rolle, sammensætning og arbejdsform.

Forud for drøftelsen har bestyrelsesformand Joy Mogensen haft gode samtaler med hvert enkelt bestyrelsesmedlem om forventninger, tanker og holdninger.

Rammerne for bestyrelsens arbejde er beskrevet i en forretningsorden, der er vedtaget af bestyrelsen i oktober 2011 (bilag 5.b).

Herudover har Kulturministeriet udarbejdet en række anbefalinger for god ledelse i selvejende kulturinstitutioner (bilag 5.c).

Som udgangspunkt for drøftelsen, er der udarbejdet et oplæg (bilag 5.a) til drøftelse af tre overordnede problemstillinger:

- Bestyrelsens opgaver og ansvar
- Bestyrelsens sammensætning
- Organisering af bestyrelsens arbejde

Joy Mogensen indleder drøftelsen med et oplæg.

Beslutning

Forud for drøftelsen meddelte Leo Bjørnskov, at han planlægger at træde ud af bestyrelsen, når følgegruppen har afsluttet sit arbejde med projektet omkring Vikingskibshallen i december (eller først i det nye år, hvis der bliver behov for indkaldelse af ekstra møder).

Der var enighed om, at

- bestyrelsen kan udvides med 2-4 medlemmer, hvoraf 1 medlem kan udpeges af Byrådet, såfremt Byrådet ønsker det, mens 2 udpeges af bestyrelsen selv
- ressourcepersoner kan inviteres til bestyrelsens møder efter behov (Der bør ikke udpeges et repræsentantskab eller et advisory board)
- Et årligt fællesmøde med bestyrelsen for Vikingskibsmuseets Venner er en god idé – bl.a. for at fremme den lokale forankring af museets strategiske arbejde
- Temamøder er en god idé
- En årlig studietur, der på skift kan gå til et sted i Danmark og et sted i udlandet, er en god idé, bl.a. med henblik på inspiration og opbygning af fælles referencerammer
- Det skal afklares, hvilke profiler, der er behov for i bestyrelsen i relation til bestyrelsens faktiske opgaver og ansvar (der er f.eks. ikke brug for en person med forskningskompetence inden for museets specialiserede fagområde, men for en person med kendskab til forskningsrådene, Universiteterne, bibliometriske systemer osv, som kan understøtte museets strategiske forskningsplanlægning)
-

På næste møde arbejdes der bl.a. videre med:

- Udvidelse af og rekruttering til bestyrelsen
- Revision af vedtægter og forretningsorden
- Samarbejde med Venneforeningens bestyrelse
- Tematisk arbejde

Tinna Damgård-Sørensen udarbejder grundlag for drøftelsen på næste møde.

Pkt. 9 Evt.

Eventuelt ekstraordinært bestyrelsesmøde indkaldes på mail.

Mødeplan 2013

Følgende tidspunkter for møder i 2013 blev fastlagt:

- Tirsdag den 16. april kl. 8.30 – 10.30
- Mandag den 10. juni 10.30 – 13.00
- Tirsdag den 12. november kl. 8.30 – 10.30

Tidspunkt for eventuel to-dages studietur aftales senere.

Referat

Tinna Damgård-Sørensen

Vikingskibsmuseet

